

Position paper Mark Brantjes via Boerbewust.

Reactie op de LNV Visie, Waardevol en verbonden, Nederland als koploper in Kringlooplandbouw.

Thema's van het rondetafelgesprek:

- 1) Wat zijn de concrete knelpunten in wet- en regelgeving voor een transitie naar kringlooplandbouw, met name op het gebied van voer, mest en bodem en biodiversiteit?

Op dit moment ervaren wij als ondernemers dat de wet- en regelgeving veel te ver doorslaat. De wens van de overheid om het aantal regels en de regeldruk te verminderen is verre van geslaagd. Een goed voorbeeld is het mestbeleid en specifiek de equivalente maatregelen. Met name kringloopbedrijven (gemengde bedrijven) worden gestraft en veroordeeld tot het gebruiken van de lagere generieke normen. Eigen gebruik van veevoer (bijvoorbeeld tarwe) is niet mogelijk, omdat dit niet via een geaccrediteerde afnemer plaatsvindt. Met andere woorden voor een beetje extra is de administratieve last gigantisch, mede veroorzaakt door te weinig vertrouwen in de producent. Wil een model van kringlooplandbouw slagen, dan pleiten wij voor ruimere generieke regelgeving met wederzijds begrip en vertrouwen voor het mestbeleid. Daarnaast zal er voor het stimuleren van de biodiversiteit een consistent beleid nodig zijn betreffende gewasbeschermingsmiddelen gebaseerd op wetenschap en geen ad hoc beleid gebaseerd op basis van emotie. Het toelaten van moderne veredelings technieken zoals Crispr Cas tevens bijdragen aan het verder verduurzamen van de sector.

- 2) Wat is nodig voor een duurzaam verdienmodel?

Hoe breed je de discussie over GLB ook trekt. Het huidige model voldoet niet voor het realiseren van kostendeckende prijzen voor agrarisch ondernemers. Het GLB is indertijd mede ontworpen ter compensatie van de lage graanprijzen. Deze lage prijzen werden veroorzaakt als gevolg van een gebrek aan marktwerking door het bewust aanleggen van strategische voorraden (voedselzekerheid). Vanuit de samenleving is dit een terechte keuze, omdat voedsel net als bijvoorbeeld gezondheidszorg beschouwd kan worden als een primaire levensbehoefte die in voldoende mate beschikbaar moet zijn. Langzaamaan is echter de GLB subsidie als compensatie voor lage prijzen verschoven naar directe inkomenssteun met als tegenprestatie het leveren van extra diensten. Mede omdat dit beter uit te leggen is aan de samenleving i.p.v. ingewikkeld markt en prijsbeleid. In de plannen voor het nieuwe GLB wordt het er echter zeker niet beter op. Integendeel. Het GLB vervreemd steeds meer van het doel waarvoor het opgezet is. De inspanning die geleverd moet worden ter compensatie voor de lage prijzen wordt steeds zwaarder voor de gezinsbedrijven. Aan de andere kant zien we wereldhandelsblokken steeds meer het oude EU GLB kopiëren, met het aanleggen van nog meer strategische voorraden, prijspolitiek en het opkopen van landbouwgrond in het buitenland. Het ergerlijke is dat de EU en Ned in het bijzonder zelfs averechts reageert door haar grenzen wagenwijd open te zetten voor producten die niet volgens dezelfde standaarden als hier zijn geproduceerd. Een gelijk speelveld in minimaal de EU is een vereiste en het beschikbaar houden van de gelden uit het EU beleid voor de agrariër een pre. Door middel van

het ondersteunen van extensieve gewassen als graan- en eiwitgewassen in een ruime rotatie komt dit de markt en de biodiversiteit ten goede.

3) Hoe kan het vakmanschap van boeren en tuinders aangesproken, benut en ingezet worden?

Door kennisuitwisseling (initiatieven als Veldleeuwerik e.a.), investeringen in innovatie in de gehele keten te stimuleren. Door markttransparantie en initiatieven daarvoor te bevorderen en regeldruk te verminderen waardoor er meer tijd resteert voor ondernemen.

4) Hoe kom je tot een norm voor kringlooplandbouw op bedrijfsniveau en op welke wijze kun je daarbij recht doen aan de verschillende bedrijfstypes en -strategieën?

Kringlooplandbouw kun je niet kwantificeren in een model of definitie. Het is een optimaliseringsproces om zo min mogelijk gebruik te maken van externe bronnen met respect voor natuurlijke systemen. De basis voor de Nederlandse landbouw is dat je eerst moet werken aan een goed verdienmodel en de kringloop vanuit onze exportpositie ruim (global) moet definiëren.

5) Moeten we rekening houden met het internationale speelveld? Zo ja, hoe?

Jazeker, een heel groot gedeelte van wat we in Nederland produceren wordt geëxporteerd. Indien je kringlooplandbouw definieert als uitsluitend regionale kleinschalige voedselproductie dan botst dit hard met de gevestigde landbouw in Nederland. Indien we uitsluitend binnen een kleinschalige kringloop willen produceren wat in Nederland geconsumeerd wordt, dan is dat uiteraard ook een keuze, maar wel een keuze met als gevolg een sanering van de huidige landbouw. In ieder geval geen boer bewuste keuze.